

פניני הדר

חודש תשרי (תשע"ב)

גליון מס' 64

הארות והערות שנאמרו בשיעור הדר היומי בביה"כ "אליהו הנביא" שבנות רוממה ירושלים
מסכת חולין צה - קכב

"הגנב שלא גנב"

מועשה בילד שהביא לבית הספר סכום כסף גדול שהיה אמור להעבירו לכתובת מסוימת, כל כמה דקות קם לברוק בתיק אם הכסף קיים, כשקם ליטול ידיים חזר ובדק את תיקו ונדהם, הכסף לא נמצא... המלמד ביקש מכולם לרוקן את הכיסים ולא נמצא כלום, ביקש לברוק תיק תיק ואכן בתיקו של ילד בשם "דוד" נמצא הכסף כולם נדהמו מכיון שדוד היה ילד צדיק, דוד עצמו טען שהעלילו עליו עלילה, ולדוד נדבק השם "דוד הגנב", הוא עזב את ביה"ס ובכל מקום שהלך הצמידו לשמו את התואר הגנב..

דבר העורין

החתונה!

הם היו שני אחים האחד עשיר וקמצן והשני עני מרוד, האח העני לא דיבר עם העשיר והמרחק ביניהם הלך וגדל ככל שהאח העשיר גדל בעושרו, ויהי היום ולבית העני נשלחה הזמנה מכובדת לחתונת בתו של העשיר, אך האח העני קיבל החלטה אני ביום החתונה הולך לישון ויהי מה! ובאולם החלה קבלת הפנים והתזמורת החלה להתארגן ואז פנה הכנר לעבר העשיר ושאל אותו אם יש משהו שמעיק עליו? העשיר ענה שהכל בסדר אולם הכנר שמבין בנפש האדם לא הרפה והעשיר סיפר לו שיש לו אח עני שהחרים אותו ולא יבא להשתתף עמו בשמחתו, הכנר שאל לכתובתו של העני ואת סוג המוסיקה שאוהב, ומתחת לחלון של העני נשמעו מנגינות שובות לב העני התרומם ממיטתו ולא ידע אם זה בהקיצו או בחלום ולפתע גילה את הכנר היושב מתחת לחלון ומנגן וביקש ממנו להיכנס לביתו אך הכנר אמר לו שהוא ממחר ואם חפץ שיבא אחרי, ובפתח האולם עומד לו העשיר ורואה מרחוק את אחיו העני כשהוא משתדך אחרי הכנר רץ לקראתו וחיבקו בחום ושאלה בפיו למה באת עם פיג'מה??

....אנחנו מקבלים חיבוק גדול מהקב"ה השאלה אם את הבגדים המוכרים לנו כל כך לפחות החלפנו? זאת ניתן לעשות ע"י עסק התורה .. אשריכם לומדי הדר היומי התופרים מלבוש רוחני ע"י לימודכם יום יום דף ועוד דף... בברכת חתימה טובה יחד עם כל בית ישראל

דוד התחתן ובכתובה כתב הרב בטעות דוד "הגנב", על אחת המעטפות נכתב לכבוד החתן דוד "הגנב", כשנולד לו בן אמר הרב ויקרא שמו בישראל יונתן בן ר' דוד ומרחוק צעק מישהו "הגנב" כל ימיו רדף אותו כינוי זה עד ליום בו קיבל טלפון ובו הודעה חברו לפני 40 שנה ובקול בוכה סיפר שאשתו על ערש דווי ובמקום העבודה שלו העלילו עליו שגנב והניחו אצלו כסף שכלל לא גנב בדיוק מה שעשה לדוד לפני 40 שנה וביקש מר' דוד ה.. שיסלח לו , דוד ענה לו כן! אני מוחל לך. אך לאחר חצי שנה כשהתקשר הפגוע והזמין את דוד לחתונתו השניה המתקיימת בירושלים וביקש שיבא ובזה יראה שמוחל לו בלב שלם הסתפק דוד אם נצרך הוא לנסוע או שאמירתו "מוחל" הספיקה ומה עם התשלומים לפייס את מושפחתו של דוד. חוו דעתכם בנידון לפקס 02-5817174

(א) דף צה. **מל"ג**: בשר שנתעלם מן העין בזה"ז.

נתבאר בגמ' דין בשר שלא השגיחו עליו חוששים שעורבים החליפו בשר כשר זה בבשר נבילה. **אשכנז**: אשה הניחה חתיכות של חזה עוף על שיש ביתה והחלון פתוח ויצאה מביתה ושבה כעבור שעה האם עוף זה מותר באכילה או שיש לחוש לעורב שהחליפו?

(ב) דף צו. **מל"ג**: נטל אתרוג מאחד הדוכנים לבודקו אצל רב והמוכר הוחלף.

נתבאר בגמ' שטביעות עין עדיפה מסימנים לגבי הכרת בשר וכן טביעות קול לגבי סומא. **אשכנז**: אדם שנטל אתרוג מדוכן ובאישור המוכר לקחו למו"צ שיבדוק וכששב לא ראה את המוכר ומסתפק בין שלושה דוכנים שכל אחד טוען שלי הוא האם יניח את האתרוג ויסתלק?

(ג) דף צו. **מל"ג**: הרלקת אור בשבת ע"י גוי שיודע את ההלכות היטב.

נתבאר בגמ' שישנם מצבים שמשערים אם נותן טעם ע"י בדיקה של נחתום גוי מסל"ת.

אשכנז: אדם שקרא לגוי שבת באופן המותר וכשבא לרמז לו אמר הגוי אסור לך לומר לי אני יודע

טוב מה אתה רוצה האם באופן זה נחשב שהגוי על דעת עצמו עושה?

עומדים צפופים ומשתחווים רוחים:

יש הנוהגים לבוא לתפילה ב"כי בא סוס פרעה" ולצאת ב"אלה ברכב ואלה בסוסים" ולכן בעמידה צפוף כי אז יש תפוסה מליאה אבל בעלינו לשבח שבו משתחווים מתרווח כיון שהם כבר יצאו בימים אלו שכל מהותם תפילה נתחזק באמירת עלינו לשבח בביה"כ שלא ייהפך לתפילת הדרך שאז אנשים רואים אדם כורע ליד רכבו וחושבים שזה עוד סוג פתיחה אוטומטי לרכב..

סור מרע ועשה טוב:

משה רבנו עלה לשמים מי"ז בתמוז ועם ישראל סמך עליו שיעשה בשבילם את העבודה הוא חזר והודיע שבשביל למחוק את החטאים צריך להתחנן ואז במ' יום של חודש אלול התחננו ונסלח, וביה"כ לפני ה' תטהרו בבחי' סור מרע, ובחג סוכות שנא' בו "ושמחתם לפני ה'" בבחי' ועשה טוב, אחד הגיע למרן הגא"מ שך זצ"ל וביקש שאביו ימות כי הוא סובל א"ל הרב אני מבטיח לך ששם לא יותר טוב.. זה סיבה לשמחה.

"תורה ויהדות לעם"

הגיליון מופץ בסיוע ארגון

רח' אורנשטיין 5 י-ם טל' 02-5374371 פקס 02-5371894

אלו שנדבו להחזקת הגיליון: הרב ברוך אלק"ט, צמרת בן אדיבה, אסף מנחם ליסוב טוב, יואל כהן ומאיר כהן להצלת משהחטא, אפר ואיתן כהן להצלת משהחטא, ליסוב טוב, הקפ"ה ישיב להם כמולאם כפסע כרכה והצלתה ויתמלאו מאלות ליסוב טובא אמן!

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדר" בלבד!

רח' פולונסקי 26 ירושלים פקס: 02-5817174 טלפון: 02-5829850

השיעור בדר היומי נמסר

ע"י הרב אהרן בן אדיבה שליט"א

מייד ערב בשעה 20:15 לאחר תפילת ערבית,

בבית א"י הנביא רח' פתח תקוה 1 שכונת רוממה.

(ז) דף צח. **פנינו:** קריאת שם לבת בשם אמא בחיי האמא. נתבאר בגמ' שהיה אמורא ששמו רב אידי בר אידי ובספר חסידים (תס) כ' שכך מנהג הנכרים והיהודים מקפידים על כך.

הפנה: מעשה באשה שהפילה כמה פעמים וכשילדה ולד קיימא אמרו לה שהסגולה שהבת לא תמות בצעירותה היא שיקראו לה על שם האם היולדת האם רשאים לעשות כך?

(ה) דף ק. **פנינו:** ברכה אחרונה על אכילת גרגיר שומשום. נתבאר בגמ' לגבי גיד הנשה שנתערב עם שאר גידים אינו בטל מטעם שהוא בריה דבר חשוב.

הפנה: אדם שטעם גרגיר שומשום שנפל מחלה האם בזה נכנס לספק ברכה אחרונה?

(ו) דף קא. **פנינו:** ויטמינים האם צריכים הכשר. נתבאר בגמ' ובתוס' (ד"ה שפיר) לגבי אכילת איסור כשהוא כרוך בסיב או שתחבו בבית הבליעה אינו עובר עליו.

הפנה: האם ניתן לשתות ויטמינים העשויים מעצמות נבילה כיון שכרוכים בקפסולה שאינה ראויה למאכל אדם?

(ז) דף קב: **פנינו:** חשב לאכול המוציא פחות מכביצה ונמלך. נתבאר בגמ' לגבי ציפור שאין בה כזית אין מתחייב עליה דאין חשוב אבר פחות מכזית.

הפנה: השו"ע או"ח (קנח,א) כ' שבפחות מכביצה יטול ללא ברכה ויש לדון אם נמלך לאכול יותר אם דינו כמבואר באו"ח (קסח,ו)?

(ח) דף קד: **פנינו:** אמירת דבר בשם אמרו הכתוב בספר. נתבאר בגמ' ענין וגודל אמירת דבר בשם אומרו שע"כ מביא גאולה לעולם וכן הוא בתנחומא (במדבר, כח).

הפנה: אדם ששמע שיחה המלוקטת מספרים שונים ע"י אדם אחד האם צריך להזכיר את האומר בשמו?

(ט) דף קה. **פנינו:** עשיית מים אחרונים בשבת במי מזגן. נתבאר בגמ' דין מים אחרונים חובה ובישול או"ח (קפא,א) נתבאר פרטי דיני מים אחרונים.

הפנה: אדם שאין לו מים למים אחרונים האם רשאי לעשות במי המזגן בשבת או דהו מוקצה?

(י) דף קו: **פנינו:** נטילת ידיים במשקה "קוקה קולה". נתבאר בגמ' דין המים הראויים לנטילה ראשונה ופרטי דינים אלו נתבאר בשו"ע (קסז,ז).

הפנה: בחורים שנתקעו במדבר וחפצים לאכול ויש להם רק קולה האם יכולים ליטול בזה ידיים?

(יא) דף קז: **פנינו:** נטילת ידיים בכוס המיועד לשתיה קרה בלבד. נתבאר בגמ' ובתוספתא (כלים ב"ב, ז, ד) שכלים שיכולים לקבל מים חמים חשובים כלי.

הפנה: כלים שעשויים לשתיה קרה ואם ישימו בהם רותחים יתפוצצו האם ראויים לנט"י?

(יב) דף קח. **פנינו:** התארח בדירת חברו ובישל בתנור חלבי עוף. נתבאר בגמ' דין בשר שנפל לתוך החלב ובשו"ע יו"ד (צב). נתבאר פרטי דין החתיכה והתבשיל.

הפנה: אורח בדירה שבישל עוף והתברר שבעה"ב אפתה פיצה בתנור מי ישא בנזקיו?

(יג) דף קט. **פנינו:** עשיית מוצר בטעם "דבר אחר". נתבאר בגמ' שילתא אשת רב נחמן אמרה כל מה שאסרה תורה התירה כנגדו, בבשר וחלב- כחל, בחזיר-דג ושמו שיבוטא.

הפנה: האם ראוי להימנע מלעשות מאכל כשר שיהיה לו טעם של דבר אחר?

(יד) דף קיא. **פנינו:** כבד שנשרה במגשית עם דם מעל"ע. נתבאר בגמ' ובשו"ע יו"ד (עג) דין הכשר הכבד ע"י חיתוך וצלייה לענין לבשלו לאחר מכן.

הפנה: מצוי מאוד שהכבד שמניחים אותו במגש נאסף דם בתחתיתו והכבד נכבש בו האם יש להתיר?

(טו) דף קיב: **פנינו:** צליית כבד במנגל חשמלי. נתבאר בגמ' שאין מניחים כלי תחת צלי שלא נמלח לקבל ממנו את השמנונית הנוטפת משום שהדם נשפך לכלי ואוסר התערובת.

הפנה: האם מותר לצלות כבד במנגל חשמלי כאשר מונח כלי עם מים שמתחממים ומעלים אדים מעורבים עם דם לכבד?

(טז) דף קיג: **פנינו:** בשר וחלב בבהמה שנוצרה ע"י שיבוט. נתבאר בגמ' שרק מה שבכלל גדי נאסר בבו"ח אבל חיות טמאות אינם בכלל האיסור.

הפנה: בהמה שנוצרה ע"י שיבוט האם נוהג בבשרה דין בשר וחלב?

(יז) דף קיד. **פנינו:** מכירת דירה לגוי בא"י כשהמוכר היהודי היחיד בבנין. נתבאר בגמ' וברמב"ם הל' עכו"ם (י,ד) איסור מכירת דירה בא"י לגוי שנא' "לא תחנם" לא תתן להם חניה בקרקע.

הפנה: יהודי שנותר בבנין בארץ הקודש שכל תושביו ערבים האם רשאי למכור דירתו לגוי?

(יח) דף קטו. **פנינו:** קניית פירות מגויים המטפחים אילנותיהם בבו"ח. נתבאר בגמ' ובשו"ע יו"ד (פז) שבשר וחלב שבשלו יחדיו אסורים בהנאה ומשום כך נשנה האיסור לבשל בבו"ח.

הפנה: גויים המטפחים עציהם ע"י תערובת בשר וחלב המבושלים המשביחים את האילן האם יש מניעה לקנות מהם את הפירות?

(יט) דף קטז: **פנינו:** חליבת עז בפסח לאחר שאכלה ביגלה. נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (תמח) לגבי בהמה האוכלת חמץ אם מותר לשתות חלבה שזה וזה גורם.

הפנה: אדם שבא למושב ושם היתה עיזה שהאכילו אותה האורחים ביגלה האם יש לאסור את חלבה?

(כ) דף קיז. **פנינו:** עשיית מנגל במקום ציבורי לאחר הפסח. נתבאר בגמ' כל דבר שנעשית מצותו אין מועלים בו חוץ מתירו"ד ובגדי כ"ג ועיין בטור או"ח (תמה) לגבי הנאה מחמץ אחר הפסח.

הפנה: אדם שעושה מנגל לאחר הפסח במקום ציבורי האם יש מקום לחוש שהאפר המונח שם הוא של חמץ שנשרף?

(כא) דף קכ. **פנינו:** חולה המסרב לאכול ביום הכיפורים אלא אם אשתו תאכל עמו. נתבאר בגמ' השיעור המחייב כרת לאדם האוכל ביום הכיפורים והוא ככותובת הגסה שהיא פחות מעט מכביצה.

הפנה: חולה המסרב לאכול אלא אם אשתו תאכל עמו האם רשאית לאכול פחות מכשיעור להצילו מפיקו"נ?

(כב) דף קכב: **פנינו:** לחזור אחר מנין להשלים תפילת נדבה. נתבאר בגמ' השיעור שיש לטרוח למנין. **הפנה:** האם חיוב זה הוא כאשר צריך לחזור ולהתפלל מספק ששכח המלך הקדוש?

ה. כסא המושב בים ליום האט ניתן לתתו לאחר?

ת. השיבונו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א שיש לחלק אם המשיכר לא מתנה שאין להעבירו לאחר רשאי להעבירו אולם יש לדון מכיון שיש אומדנא ברורה שיש להם רצון שכמה שיותר ישכירו ולכך יש לחלק אם הוא עדיין בים מותר לאחר לשבת על כך אבל אם הוא יוצא מהים לביתו ושכינו חפץ להשתמש בזמן שנותר יש להחמיר כיון שהתנאי היה שהכסא מושכר כל זמן שנמצא בים וכן השיבונו הגה"ג הרב שמואל פנחסי שליט"א.

ה. אידול צדריס בני סקוצה.

ת. בשו"ת בנין אב (ד, לט) דן עפ"י הנפסק בשו"ע יו"ד (יגב) ששחיטת בן פקועה היא מדרבנן משום מראית העין ואין טריפות פוסל בהם ולפי"ז כיום שהשכלול הוטרנירי גדל ניתן לגדל עדריס מהם אולם כ' שיש לחוש שיבואו להחליף בבהמות אחרות ויתירו איסורי טריפות אולם הסתייג מגזירה זו עפ"י מש"כ השד"ח (כללים, ג, יא) שאין לגזור גזירות מדעתנו אחר חתימת התלמוד, ומכל מקום עצת חכמים היא שלא לעשות כן ולכך אין הרשויות מתירות גידול עדריס אלו.

ה. חנוכה שכתה מדוע אי"צ להדליק אפס החשד?

ת. השיבונו הגה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א שכיוצא בזה נשאל מרן הגרש"ז זצוק"ל וכן לחלק שחשד שייך רק בעומד ורואה מתחילת ההדלקה שאינו מדליק, ויבדל"א מרן הגר"ח ק' שליט"א השיב שכתבה לא שכיח ולכך לא גזרו בה, ובספרו גם אני אודך (עד) האריך ליישב שאלה זו. והגה"ג יוסף חיים הלוי בירנבוים שליט"א כ' לחלק עפ"י המבואר בשו"ת שו"מ (מ"ת, ב, עא) שמשום פעם אחת אין חשד שאם לא יראו הלילה יראו פעם אחרת משא"כ כשיש לו ב' פתחים ואינו מדליק בקביעות, ובבית הלוי (ע"ה) חנוכה) כ' להסתפק שאף שמדינא כבתה אין זקוק לה אפשר שיצטרך להדליק מפני החשד וצ"ע.

ה. כבוד אדם לכוס ברכה ואחר חטף האט יעלם קנס?

ת. השיבונו הגה"ג אברהם חיים הרש שליט"א שאין כיום גובים קנס אלא בבבל, ועוד יש לומר כיון שהנחטף יכול לענות על ברכתו של המברך וגדול העונה יותר מן המברך וכפי שכ' הש"ך חו"מ (שפב, ד) בשם הטור שחייב קנס על חטיפת ברכה רק באופן שנעל את הנחטף בחדר ולא נתן לו אפשרות לענות.

ה. אכילת פטר אמתת אלתו בראש השנה.

השיבונו הגה"ג משה כהניאן שליט"א עפ"י המבואר בשו"ע או"ח (תקצו) וז"ל אוכלים ושותים ושמחים בראש השנה, וכ' הרמב"ם הל' יו"ט (ו, יז) ימי הפסח וסוכות ושאר ימים טובים אסורים בהספד וכו' ומזה שכלל את ר"ה בכלל שאר ימים טובים משמע שגם בחג זה נוהגת שמחה בבחי' וגילו ברעדה ולפי"ז גם בחג זה יש ענין לקנות לאשתו מיני צבעונים כמבואר בשו"ע או"ח (תקכט, ב-ג).

ה. אלת כהן אמת צופרה האט רשאי בצלף לשהות בחדר?

ת. השיבונו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א עפ"י מש"כ הרמב"ם הל' טומאת מת (כה, יד) שאין טומאה בטהרה בלועה, ובשו"ת שבט הקהתי (ג, רפז) כ' לחלק בין מצב של פתיחת הקבר שאז בעלה צריך לצאת מהחדר מכיון שכהן אינו מיטמא לנפל אפי' שהוא בנו אבל בלא חשש זה יכול לשהות בחדר.

ה. פתיחת ההיכל לילולת פתוח קיסרי.

ת. השיבונו הגה"ג אליעזר יחיאל קונשט שליט"א שגם בלידה כזו צריך רחמים וסגולה שיתאחה המקום לאחר הלידה.

ה. הפחת זבל פקית חלופה פקית.

ת. השיבונו הגה"ג מאיר סנדר שליט"א שיש לחלק אם אפשר לנער את הלכלוך מהשקית לפח ולשוב ולהשתמש בשקית אין זה ביטול כלי מהיכנו.

נודה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם

בהגרלה לחודש אלול ע"ס 100 ₪ זכה הרה"ג אליעזר וייס שליט"א {צפת}

תשובות ניתו לשלוח לפקס מספר 02-5817174 או לרח' פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות.

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ. ולכל המצטרפים אליהם

בהפצת חילאס לאופייטא אפרכת "פניני הדף"

המעשה המסופר על רבי יהודה החסיד שתחת מיטתו היו פזורים גרעיני חיטה ואף אחד לא הבין את פשרם וכשנפטר באו הציפורים ועשו מחיטים כמין אותיות ובהם נכתב "חסיד", בימיו היה רשע שהיה מתנגד לכל דבר שבקדושה וכל סממן שמסמל את הקירבה לקב"ה ויהי היום ונצוצי חרטה נטעו בליבו של הרשע ובא לרב לבקש סליחה אמר הרב לך מפה הקב"ה לא רוצה בתשובתך ואם המקל שלי יוציא פרחים הקב"ה יקבל אותך בתשובה, הלך הרשע בפחי נפש לביתו, ובבית ר' יהודה החסיד אות ופלא המקל הוציא פרחים, מיד ביקש לקרוא לאותו אדם ואמר לו הלואי ואני יאהב את הצדיקים הגדולים בעולם כמו שהקב"ה אוהב את הרשעים הגדולים שבעולם.... הקב"ה אוהב אותך!

בימי החסד הבאים עלינו צריכים אנו להקרינ אהבה לכל יהודי ולקרבים והקב"ה יראה זאת ויקרב אותנו תחת צל קורתו "בצל כנפיך יחסיון ומנחל עדניך תשקם".

אנו רוצים להודות מקרב לב לאלו שתרמו מכיסם למען המשך הוצאת הגיליון למשלוח תרומות למערכת "פניני הדף" רח' פולנסקי 26 י-ם מ. ח 904406 בנק דיסקונט סניף גאולה ירושלים עלות הפצה בכל עיר היא בסך 100 ₪ בלבד כל החפץ להחזיק את הגיליון שמפיץ תורה לכל פינה בקרב לומדי התורה.

ניתן לפנות לטל' 02-5829850 או פקס' 02-5817174

יוסף פארוניס ימלא מעלות לייכט אפוס.

לע"נ אבינו מורה דרכינו הרה"צ מימון (בן אדיבה) בן מסעודה זצוק"ל ור' מיכאל בן ברוך ז"ל ולע"נ דוד בן זהרה ז"ל מזל בת שמחה ז"ל לבנה בת מרים ז"ל דוד בן כוכבה ז"ל

אלינוס פאון אאפר בן יוכבד ונתנאל בן זיקלין ויוסף בן שמחה ויוסף בן שמחה פ"ו גליון זה נודד לרפואתו המהירה של הילד יאיר בן מיכל הי"ו בתוך שאר חולי עמו ישראל אמן